

EMILE COUE — ČUDOTVORAC.

Pa Zagrebu predaje prof. Bujas češće o sugestiji i sam pravi o tome mnoge pokuse. Sudeći po onome, što je na jednom predavanju u Zagrebu na pučkom sveučilištu i u Splitu (na poziv profesorskog društva) kazao, on ne vjeruje ni u lurdiska čudesa ni u posebnu duševnu supstanciju; on hoće da protumači mnogo toga, pa i glavni dio čudesa, pomoću sugestije. On, kao i toliki drugi vidi, da se zbiva u svijetu nešto neobična i sada u Lurdu kao i nekoć u životu Kristovu, pa kao utopljenik slamke, tako se i oni hvataju sugestije. Ne ćemo kazati, da u tome g. profesor oponaša strane »čudotvorce«, ali evo ćemo navesti jednog farmacistu, za kojim se on očevitno povodi. To je Emile Coué.

Ovaj je bio ljekarnik u Nancyu (Francuska). Tu je bio učeničkom Dr. Augusta Liébeaulta (koji je s Dr. Bernheimom osnovao oko g. 1865. nancysku školu. Ova škola tumači pomoću sugestije hipnotizam i njegove učinke). U Parizu osnovao je E. svoj zavod »Institut Coué d' education psychique«. Tu on liječi bolesnike pomoću autosugestije. Kako? To je on sam opisao u kratko u brošurama: »La maîtrise de soi — même par l' autosuggestion consciente« i »De la suggestion et de ses applications«.

1. U čemu sastoji liječenje pomoću sugestije?

E. Coué veli, da u svakom čovjeku postoje dva individua, sasrna različita jedan od drugog i da svaki djeluje na svoj račun. Jedan je svijestan, drugi besvijestan. Ovaj zadnji djeluje bez znanja. Ovakav je somnambulista ili alkoholičar s »delirium tremens«. Besvijestan individuum ima sjelo u moždanima i preko onih djeluje na sve naše organe. Ako misliš, da ovaj ili onaj organ djeluje dobro ili zlo, kad čutimo ovu ili onu impresiju, onda dotični organ počne tako djelovati i mi to osjećamo. Besvijestan individuum vodi ne samo funkcije našeg organizma, nego upravlja i drugim funkcijama. Tu se zamijenjuje mašta. Nastane li sukob između mašte i volje, volja vazda popusti mašti. Kad hoćete da zaspete, onda san bježi od vas; kad hoćete da se sjetite kog imena, onda ovo iščezne. Maštanje nad voljom. Eto tu treba naći uzde, da zauzdamo maštu, koja je slična divljem konju. Kako?

Mašta igra veliku ulogu u našem moralnom i fizičnom životu. Neurastenija, mucanje, fobija, kleptomanija, neke paralize posljedica su besvijesne autosugestije. Da ozdraviš, dosta je ako sebi sugeriraš protivnu ideju: da si zdrav. Svake će bolesti nestati, svaka mora uzmaknuti pred autosugestijom. No najvažnije je pri tome, da volja tu miruje i samo mašta djeluje. Kako da to postignemo? Valja se vježbat. N. pr. ispruži ukočenu ruku, stisneš šaku i više puta

opetuj: »Mogu pružiti ruku, mogu je otvoriti«. I domala ćeš to i moći. Tko je izgubio volju za jelom, neka jutrom i večerom izgovori: »Ja sam gladan« i eto nadoći će glad, moći ćete jesti i bez poteškoće ćete to i probaviti. Ako ne možeš zaspati, pomisli da se moraš rano dići i ti ćeš ukratko zaspati.

Ovako se može izliječiti sklonost na srdžbu, nečistoću, pijanstvo i t. d.; svaka bolest.

Tako raspravlja Coué u prvoj svojoj brošuri.

Ovakova nauka nije ništa novo. Stara je to praksa kao što je stara ljudska kultura. G. 1923. je preporučio Dr. Armaingaud u pariškoj akademiji, neka bi se čitalo Montaignea kao elixir dugog života. Ni Coué dakle nije originalan. On je doduše mjesto sugestije uveo autosugestiju. Što je to? To je sugestija pasivna, primljena. (Études 1923. 453). Ovo priznaje i jedan njegov učenik, Charles Baudouin (Član instituta J. J. Rousseau u Ženevi, u djelu »Suggestion et autosuggestion 200).

E. Coué je g. 1923. posjetio Ameriku i tamo održao više predavanja i pokusa. O njegovoj pojavi u Michighanu pisale su američanske novine: Kad je Coué stupio u dvoranu, padoše ljudi na koljena, moleći ga da im pomogne. Majke su pružale svoju djecu i zaklinjale ga da im ozdravi njihove mališe. Nekoji su bolesnici zlatom plaćali, samo da mogu biti blizu prolaza i da na se svrnu pogled novog čudotvorca. Jedan za drugim digoše se muškarci i ženske, koji su bili uzeti i paraličari, kao ispred magičke šibe, te bacīše svoje štake i štapove i prohodaše. Nekoji od njih nijesu bili ni koraka napravili već od više godina, pa su im uda bila sasva ukočena. Jedna žena, već 9 godina paralizirana, diže se i siđe na ulicu. Jednom mladiću, koji je imao ukočenu nogu, istrgne Coué štap i zapovjedi, da prohoda; i mladić uistinu prohoda. Na to je masa bila u neizrečenom oduševljenju, kao da ju je obuzeo neki mistički napadaj i stade frenetički vikati. Morali su na to nadoći policaji, da drže red i da masa ne zgnječi čudotvorca.

Tako su pisale novine. I sam je Coué pisao u njujorškom listu »New-York World« (6. i 12. siječnja 1923): »Izliječenja, koja sam doživio, bijahu katkada tako čudnovata, tako nevjerovatna, da im ja, teoretski ne ću da odredim granice«. Dapače je i ovo pisao: »Ako si buduća majka umno predstavi spol djeteta, koje će ona dati na svijet, dijete će biti zaželjenog spola«.

2. Što je tu istinito?

Svatko je mogao lako opaziti, da Coué poriče slobodnu volju, a ipak svaki čas na nju apelira protiv zle autosugestije, dakle ne stoji, da je slobodna volja nemoćna protiv mašte. Volja obično djeluje lagano, slatko, uvjerljivo, ne diže snažno svoj glas, ali ipak odlučno. Ako volja ne sudjeluje i reče: Mogu, nema ozdravljenja. I sam Coué priznaje, da nema ozdravljenja, gdje ne će da ozdravi. Odakle znade Coué, da su u nama dva individua? Odatle,

što smo nešto zaboravili i opet se sjećamo, ali kada mi hoćemo. To ne stoji. Ta mi se često sjećamo, kada upravo hoćemo; a kad nam to ne pođe za rukom, jer predodžba nije jaka ili jasna onaj čas u našoj svijesti. Ipak i tada smo svijesni, da smo vazda jedan isti individuuum. »E. Coué je više nego slabo nadaren u znanstveno i filozofskom jeziku« (Études, I. c. 455).

Sudeći po navedenoj brošuri E. Couéa, on liječi od nevrastene, bijesa, mucanja, straha, nervoznih kontrakcija, dapače i od astme, osipa, Pottove bolesti, reumatičnih boli, uloga, ozleda plućnih, organičkih bolesti. Kako liječi? On sam priznaje, da samo pomaže organizmu pomoću fantazije i zato da on nije protiv liječnika i farmacistâ. Jednom je izliječio paraliziranu nogu i povratio vid. Kako? U prvom je slučaju — sam E. C. to priznaje — optok krvi tlačio moždane i ovi onda na nogu i ova je postala paralizirana. Kad je tlak krvi prestao, i noža je ozdravila, ali je bolesnik još vazda mislio i maštao, da je jednako bolestan. Dovedoše ga stoga k E. C. Ovaj mu reče, neka pruži nogu i bolesnik ga poslušâ. Umišljeni je bolesnik bio zdrav. I u drugom je slučaju radi neke nezgode dotičnik dugo nosio na oku povezu i umišljao si da ne vidi na to oko. Coué ga sugestira da vidi a umišljeni se bolesnik uvjerio da vidi. Dakle su oba slučaja vrlo obične naravi i bezazlena. Coué izgleda kao dobričina, veseljâk i čedan; zato ljudi imaju u njega lako pouzdanje uza sve praznine znanstvene i razne netačnosti.

No što je s čudesima u Americi? Nijesu li ta čudesa slična onima, koja je nekoć Isus tvorio? O stvari je pisao James Gillis u časopisu »The catholic World«, koji izlazi u New-Yorku, da gore navedene tobožnja čudesa potječu iz pera američkih kolportera i uz to je u Americi (gdje cvjetaju protestanske sekte) vrlo lako naći općinstvo puno sugestije. Ta među protestanskim nižim masama susrećemo liječenje po vjeri: Christian science, Faith cure, Divine healing, New thought.

Prema izvještajima modernih čudotvoraca treba da smo hladni. Sugestija može mnogo, ali nikada ne može izliječiti prelomljenu nogu ili sušicu u zadnjem stanju, ili rakanu; i to u jedan tren i bez uporabe vanjskih sredstava, kako se to događa u Lurdu ili kako je nekoć Isus liječio.

P.

